

BÖLÜM 170 ELEKTRİK

AYDINLATMA VE ÖTEKİ AMAÇLAR İÇİN ELEKTRİK SAĞLANMASINI DÜZENLEYEN YASA (21/90 ve 66/93 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekli ile)

- Madde 1. Kısa İsim
- Madde 2. Yorum
- Madde 3. Yasanın uygulanması
- Madde 4. Emirname verme yetkisi
- Madde 5. Emirnamenin kapsam ve amacı
- Madde 6. Besleme alanı
- Madde 7. Emirnamenin sınırlı olması
- Madde 8. Arazi, bina veya irtifak hakkı kamulaştırma yetkisi.
- Madde 9. Ruhsatsız elektrik tesisi kurulması
- Madde 10. Tüzük yapma yetkisi
- Madde 11. Bakanlar Kurulunun elektrik müfettişi atama yetkisi
- Madde 12. Mühendis, ustabaşı, kablo döşeyicisi ve müteahhitleri ruhsatlandırmak için makam tayini
- Madde 13. Devretme yetkisi
- Madde 14. İşletmelerin işleri yapması
- Madde 15. İşletmelerin elektrik temin etme zorunluluğu
- Madde 16. Özel amaçlar için elektrik temini
- Madde 17. Sokak lambalarına enerji temini
- Madde 18. Teminde kusurun cezası
- Madde 19. Muamele eşitliği
- Madde 20. İşletmelerin özel lamba veya yakıcı şekli saptayamaması.
- Madde 21. Elektrik sayacı test merkezi
- Madde 22. İşletmelerin kayıt için alet satması
- Madde 23. İşletmelerin kiralanacak sayaçları tamir edilmiş tutmaları
- Madde 24. Yeni sayaç tedariki ile ücret yönetimi değişikliği masraflarını işletmelerin ödemesi
- Madde 25. Sayaçların bildirimde bulunulmadan bağlanmaması veya sökülememesi
- Madde 26. İşletmelerin deneme için olanak sağlaması
- Madde 27. Kazaların bildirilmesi
- Madde 28. Planların onay için Bakanlar Kuruluna sunulması
- Madde 29. Elektrik verilecek sahanın haritası
- Madde 30. Hesaplar
- Madde 31. Araziden geçiş izni
- Madde 32. Elektrik hatlarının alt veya üstüne inşaat yapmak
- Madde 33. Nezaret altında yol v.s.'yi kazma ve drenajları açma yetkisi
- Madde 34. Yolların kazılmasının nezaretine ilişkin kurallar
- Madde 35. Kazılan yolların v.s. derhal tamir edilmesi
- Madde 36. Yolları v.s.'yi eski haline getirmekte gecikme için ceza
- Madde 37. Gecikme halinde düzeltme işini başkaları yaparak masrafları istirdat etmesi
- Madde 38. Yollar kazılmadan veya drenaj v.s. açılmadan önce tebligatta bulunulması
- Madde 39. Lağım lar veya gaz veya su boruları veya başka elektrik hatları yanına elektrik hattı döşenmesi.
- Madde 40. Yolların altındaki boru, hat v.s.'nin değiştirilmesi
- Madde 41. Yetkilerin kullanılmasında meydana gelen zarar için tazminat.
- Madde 42. Devlet ve Telekomünikasyon makamlarının korunması

- Madde 43. Devlet Demiryolları müdürü ve başkanlarının korunması
Madde 44. Tüketilen elektrik miktarının tespit ve teçhizatı sökme için bina ve yerlere girme yetkisi
Madde 45. Elektrik hangi şartlar altında kesilebilir
Madde 46. Hangi koşullarda elektrik akımı verilmeyebilir
Madde 47. Ödeme teminatı
Madde 48. Elektrik kiralari, ücretleri v.s.'nin isdirdatı
Madde 49. Sayaçları başkalarına kiralamak için işletmelere yetki
Madde 50. İşletmelerin sayaç takabilmesi
Madde 51. İşletmelerin yönetmelik yapma yetkisi
Madde 52. İşletmelerin denemelerde temsil edilmesi ve müfettiş raporuna itiraz hakkı
Madde 53. Ücret yükleme yöntemi
Madde 54. Azami ücretler
Madde 55. Antlaşma ile başka ücretler
Madde 56. Sokak lambalarına verilen elektriğin ücreti
Madde 57. Azami enerji gücü
Madde 58. Sayacın doğru olup olmadığı konusundaki anlaşmazlıklar müfettişin halletmesi
Madde 59. Gerilim değişikliği ile ilgili anlaşmazlıklar
Madde 60. Tüketicinin ek sayaç takabilmesi
Madde 61. Bakiyenin ödenmesi
Madde 62. Elektriği kesmek veya sokak lambalarını söndürmek kastiyle işlere zarar vermek
Madde 63. Elektrik enerjisi çalmak
Madde 64. Hat, sayaç v.s.'ye zarar vermenin cezası
Madde 65. İşletmelerin elektriğini hile yolu ile kullanmanın cezası
Madde 66. Elektrik hatlarına kazaen yapılan zararın tazmini
Madde 67. Müfettişin görevleri
Madde 68. Girme hakkı
Madde 69. Müstahdemler tam ehliyetli olmalı
Madde 70. Tahkim
Madde 71. Şirketler v..s. tarafından mukavele ile yürütülmekte olan mevcut işletmelerin korunması
Madde 72. Belediye, şirket ve başkaları tarafından mukaveleden başka şekilde çalıştırılan mevcut işletmeleri koruma

1949
Bölüm 82

1 Mayıs 1941

- Kısa İsim 1. Bu Yasa, Elektrik Yasası olarak isimlendirilir.
- Yorum 2. Bu Yasada:
“belediye” Belediyeler Yasası uyarınca kurulan Belediye meclislerini anlatır.
“besleme alanı” elektrik işletmelerinin bir emirname uyarınca elektrik enerjisi temin etmeye yetkili oldukları alanı anlatır;
“dağıtım şebekesi” elektrik enerjisi ile genel besleme amaçları için servis hatlarının başlangıç noktasını oluşturmakta kullanılan herhangi bir şebekenin bir kısmını anlatır.
“Elektrik hattı” elektrik yükü, aydınlatma veya ısıtma amaçları için elektrik iletiminde kullanılan tel, iletken veya öteki amaçları

anlatır ve herhangi bir cihaz, izolatör, muhafaza, boru takımı veya elektrik hatlarını veya onlara bağlı herhangi bir şeyi desteklemek için kullanılan direği de içerir;

“Emirname” Bakanlar Kurulunun bu Yasa uyarınca verdiği ve herhangi bir şirket, kişi veya belediyenin elektrik enerjisi üretimi, iletimi, dönüştürümü, dağıtımını ve satışına ilişkin görevlerin tümü veya herhangi birini üstlenmesini yetkili kılan herhangi bir imtiyazı anlatır,

“enerji” mesaj iletme dışındaki herhangi bir amaç için üretilen, temin edilen veya kullanılan elektrik enerjisini anlatır;

“genel besleme” normal tüketicilere genel olarak enerji teminini anlatır ve bir Belediye ile özel olarak başka bir anlaşma yapılmadıkça, Belediyenin kendisi elektrik işletmesi sahibi olmadığında sokak ışıklarına genel olarak enerji teminini de içerir ancak özel bir anlaşma uyarınca bir veya daha çok özel tüketiciye enerji teminini içermez;

“günlük ceza” bir suç için mahkumiyetten sonra suçun devam ettiği her gün için olan cezayı anlatır;

“güç” elektrik gücü veya enerjinin, temin edildiği zaman birimine oranını anlatır;

“işletmeler” bu Yasa ile herhangi bir bölgeyi elektrik enerjisi ile beslemek için yetkilendirilebilen Belediye, şirket veya kişileri anlatır;

“kamu amaçlı” Belediyeler veya başka kamu kuruluşlarına ait olan veya onların kontrolünde bulunan sokak veya umumi yerleri veya umumi ibadet yerleri veya herhangi bir kamu tiyatrosuna ait veya kontrolünde bulunan salon, bina veya yeri aydınlatmayı içerir ancak elektrik temin edilebilen başka herhangi bir amacı içermez;

“özel amaçlı” herhangi bir telgraf iletilmesi dışında, kamu amaçlı olmayan, ve ilgili zamanda elektriğin kullanılabileceği tüm amaçları içerir;

“radyo paraziti” aparat ve teçhizat, tarafından radyo haberleşmesine karışan elektrik dalgalarının “Radyo haberleşmesi” telsiz , telgraf, telsiz telefon, telsiz televizyon ve uzay dalgalarını kullanmak için planlanmış veya yapılmış aletlerle resim ve müzik gönderme ve almayı içerir;

“servis hattı” elektrik işletmesinin bir tüketiciye gerek herhangi bir dağıtım şebekesinden gerek direkt olarak işletme binalarından enerji temin ettiği veya etmeyi tasarladığı herhangi bir elektrik hattını anlatır;

“sokak” halkın geçme hakkı olan herhangi bir geçidi de içerir;

“sokak lambası” herhangi bir sokak veya umumi yeri aydınlatmak için kullanılan ve Belediyeler veya başka kamu kuruluşları veya elektrik işletmelerince idame ettirilen elektrik lambalarını anlatır;

“Şebeke” işletmeler tarafından elektrik enerjisi ile genel besleme amaçları için gerek yer altına gerek yer üstüne döşenmiş ve işletmelerce enerji iletiminde kullanılan elektrik hatlarını anlatır;

Bölüm 113

28/1974

7/1977

30/1983

28/1987

65/1989

56/1991

42/1997

“şirket” Şirketler Yasası uyarınca tescil ettirilmiş herhangi bir grubu anlatır ve Kooperatif Şirketlerini de içerir;

Bölüm 305

62/1962

“telgraf hattı” Devlete veya Telgraf Yasası kuralları uyarınca ruhsatı olan bir kişi veya telgraf şirketine ait olan veya Devlet veya Telgraf Yasası kuralları uyarınca ruhsatı olan kişi veya telgraf şirketince çalıştırılan veya çalıştırılması tasarlanan telgraf veya telefon hatları veya başka cihazları anlatır ve Devlet Demiryollarına ait olan ve Müdürü veya usulüne uygun olarak yetki verilmiş bir demiryolunun sorumlusu olan başka kişinin yönetimi altında çalıştırılan veya çalıştırılması tasarlanan tüm telgraf, telefon ve elektrik sinyal hatlarını da içerir;

“telgraf mesajı” telgraf hattı ile iletilen veya iletilmesi tasarlanan mesaj veya başka haberleşmeyi anlatır;

Bölüm 305

62/1962

“telgraf ruhsatı sahibi” Telgraf Yasası kuralları uyarınca verilen bir ruhsata dayanarak herhangi bir telgraf hattı çalıştırılan kişi veya telgraf şirketini anlatır;

“tesis” enerji beslenmesi veya işletmelerin amaçlarını gerçekleştirmek için gereken, elektrik hatları, kanalları, ırmak veya nehir işleri, barajlar, merkezi işler, boru hatları, binalar, makineler ve başka herhangi bir çeşit eşya veya malzemeyi içerir.

“topraklanmış” elektrik enerjisinin her zaman, derhal ve emin bir biçimde toprağa deşarjını sağlayacak şekilde toprağın genel kitlesine bağlanmış olmayı anlatır;

“tüketici” elektrik işletmelerince elektrik enerjisi temin edilen veya temin edilmeye hakkı olan kuruluş ve kişileri veya enerji temini amacıyla yer ve binaları ilgili zamanda bir elektrik işletmesinin şebekesine bağlı olan herhangi bir kuruluş veya kişiyi anlatır.

“Tüketici terminali” girişi tüketiciye ait binada bulunan ve tüketiciye ait olan ve servis hattından enerjinin verildiği elektrik tesisatı uçlarını anlatır;

“Tüzük” halkın güvenliğini sağlamak veya düzenli ve yeterli enerji teminini sağlamak için Bakanlar Kurulunun bu Yasa veya bir Emirname uyarınca üstlendiği taahhüdü etkileyen tüzük ve koşulları anlatır;

Yasanın Uygulanması 3. Bu Yasa kuralları tüm Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bölgesinde enerji üretimi, iletimi, dönüşümü, dağıtımı, satışı, temini ve kullanımına uygulanır.

Ancak, Bakanlar Kurulu, bu Yasa yürürlüğe girdiği tarihte enerji üretimi, iletimi, dönüşümü, dağıtımı, satışı ve temini ile uğraşan herhangi bir şirket veya kişiye 4. Madde uyarınca bir Emirname verirken ilgili şirket veya kişiyi bu Yasanın tüm kurallarından veya herhangi bir kuralından, Emirnamede belirlenecek süre için muaf tutabilir.

Emirname Verme Yetkisi. 4. Bakanlar Kurulu, bir Emirname çıkararak herhangi bir şirket veya kişiye, Emirnamede tarif edilen ve besleme alanı olarak ilân edilen alan içinde herhangi bir kamusal ve özel amaç için elektrik temin etmesi veya üretmesini yetkili kılabilir ve bir Emirname de çıkararak herhangi bir Belediyenin kendi bölgesi veya Emirnamede belirtilecek şekilde genişletilmiş Belediye bölgesine aynı amaçla elektrik temin etmesini yetkili kılabilir. Bakanlar Kurulu ayrıca, bir emirname çıkararak, Belediye bölgesi içinde bulunan ve herhangi bir kişi veya şirkete ait olan alçak gerilimli dağıtım sisteminin bir Belediyeye veya taraflarca anlaşmaya varılacak kayıt ve şartlara ve Bakanlar Kurulunun onayına bağlı olarak Belediye bölgesine enerji temini için Belediyelerce ruhsatlandırılacak bir şirket veya kişiye devredilmesine yetki verebilir:

Ancak böyle bir Emirname, alçak gerilimli dağıtım sistemini devreden şirket veya kişinin, buna rağmen bölgedeki özel tüketicilere elektrik temin etmekte serbest olmasını öngörebilir.

Emirnamenin Kapsam Ve Amacı 5. Emirname, gerek akaryakıt gerek su ile veya başka herhangi bir yoldan elektrik gücü üretmek için ve enerji iletimi, dönüşümü, dağıtımı ve satışı için gerekli olan tüm işleri veya herhangi bir kısmını ve onlara, yardımcı tüm işleri kapsamına alabilir ve bu şekilde belirlenen işlerle onlara bağlı görevlerden bundan böyle bu Yasada "işletme" olarak söz edilir. Emirname işletmelere, arazi ve geçit hakkı iktisap etme, göl ve nehirlerde baraj inşa etme, kanal inşa etme, nehirleri başka tarafa çevirme, yol açma hakkı ile Emirname amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli olabilecek öteki tüm hakları verir.

Besleme alanı. 6. İşletmelerin, Emirnamede başka şekilde öngörülmesi dışında besleme alanı dışındaki yerlere enerji temini etmeleri yasalara aykırı olur.

Emirnamenin Sınırlı Olması. 7. Emirname diğer şeyler yanında aşağıdaki sınırlandırmaların tümü veya herhangi birine tabi olabilir ve aşağıdaki şartları içerebilir:

- (a) İşlerin yapılacağı sıra ile şekil ve her iş kısmının hangi süre içinde tamamlanacağı ile, işin gerekli biçimde yapılmasını sağlamak için konacak şartlar;
- (b) Belirlenmiş sürenin sona ermesi üzerine işletmenin hangi kayıt ve şartlara göre Bakanlar Kuruluna teslim edileceği ve Emirnamenin hangi şartlar uyarınca uzatılabileceği veya yenilenebileceği bir hangi şartlara tabi olacağı dahil, Emirnamenin hangi süre için ve hangi şartlara bağlı olarak verileceği;
- (c) Emirnamenin gerekli biçimde ve doğru olarak uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli olabilecek

şekilde Bakanlar Kurulunun işletmenin faaliyetlerini mali ve teknik açıdan denetlemesi;

- (d) İşletmenin sağlayacağı karın sınırlandırılması ve amortisman, aşınma ve ihtiyat için belirlenecek miktarın ayrılması;
- (e) Emirname süresi içinde işletmenin Bakanlar Kurulunca belirli devrelerde satın alınması ve satın almanın hangi şartlara göre yapılacağı;
- (f) İşletmelerin Emirname şartlarını yerine getirmekte kusur işlemleri veya borçlarını ödeyemeyecek duruma gelmeleri halinde, Emirnamenin verdiği hakların saptanması ve böyle bir durumda izlenecek usul;
- (g) İşletmelerin kusur işledikleri veya borçlarını ödeyemeyecek duruma geldiklerinde veya işler yapılmadığında Emirnamenin iptali veya iptali için başvuruda bulunulması ve iptali halinde izlenecek usul;
- (h) Üreticiye elektrik enerjisi temin için yükletilecek azami ücret, besleme sistemi ve yöntemi ile beslemekte kusur için ödenecek cezalar.

Arazi, Bina Veya İrtifak Hakkı Kamulaştırma Yetkisi.

8. Herhangi bir mal, tarafların anlaşması ile satın alınamazsa, Bakanlar Kurulu, Emirnamede saptanacak şartlara bağlı olarak işletmelerin Emirnamenin tanıdığı hakları kullanmaları veya yükümlülükleri yerine getirmeleri için gerekli olan herhangi bir mal, arazi, bina veya irtifak hakkını arazi istimlakine ilişkin zamanında yürürlükteki Yasanın kuralları uyarınca kamulaştırabilir.

Ruhsatsız Elektrik Tesisi Kurulması

9. (1) İşletmeler dışında hiçbir kimse, Bakanlar Kurulundan ruhsat almaksızın ve o ruhsatta belirtilen kayıt ve şartlara uymaksızın enerji üretimi, tedariki, dağıtımı veya satışı için herhangi bir tesis kuramaz, genişletemez veya bakımını yapamaz.

(2) Her kim bu madde kurallarına yakırı bir davranışta bulunursa, mahkumiyeti halinde yüz Kıbrıs lirasına kadar para cezasına ve iki Kıbrıs lirası günlük cezaya çarptırılır ve aykırı olarak kurulan, genişletilen veya bakımı yapılan tesis de Mahkeme emriyle kaldırılır.

Tüzük Yapma Yetkisi.

10. Bakanlar Kurulu aşağıdaki konularda Tüzük yapabilir ve bu Tüzüklerin ihlâli veya yerine getirilmemesi için ceza öngörebilir:

- (a) enerjinin hangi şartlara göre üretileceği, iletileceği, dönüştürüleceği dağıtılacağı, temin edileceği ve kullanılacağı;
- (b) herhangi bir liman, şehir, kanal, demiryolu, tramvay yolu, maden veya taşocağı, fabrika, atölye, ikametgâh veya yerde enerji kullanılırken çarpma veya yangın veya başka şeylerden zarar görmeye karşı can ve mal güvenliği sağlanması;
- (c) elektrik tesisine ilişkin ruhsat dilekçelerinin şeklinin, ruhsatın verileceği şartların ve ruhsat için ödenecek harcın saptanması;
- (d) işletmelerin işleri, tüketicileri veya başka kişiler

- tarafından yapılan radyo veya elektrik parazitinin önlenmesi veya asgariye indirilmesi;
- (e) elektrik mühendisleri, ustabaşları ve kablo döşeyicileri ile müteahhitlerin niteliklerinin saptanması;
  - (f) elektrik mühendisleri, ustabaşları, kablo döşeyicileri ve müteahhitlerin sınava tabi tutulmaları ve kendilerine ehliyet ve tescil belgesi verilmesi;
  - (g) elektrik mühendisleri, ustabaşları, kablo döşeyicileri ve müteahhitleri ile ilgili ehliyet ve tescil belgeleri formlarının saptanması;
  - (h) elektrik mühendisleri, ustabaşları, kablo döşeyicileri ve müteahhitlerinin sınavı ile ilgili olarak alınacak harçların saptanması;
  - (i) Elektrik Müfettişlerinin vereceği teftiş belgeleri şeklinin, Müfettişlerin yapacağı teftişler için alınacak harçların ve bu harçların kimler tarafından ödeneceğinin saptanması;
  - (j) bu Yasa amaçlarının genel olarak daha iyi bir şekilde gerçekleştirilmesi.

Bakanlar Kurulunun Elektrik Müfettişi Atama Yetkisi. Mühendis, Ustabaşı, Kablo Döşeyicisi Ve Müteahhitleri Ruhsatlandırma İçin Makam Tayini. .	11. Bakanlar Kurulu, herhangi bir kişiyi ve Yasa uyarınca Elektrik Müfettişi olması için atayabilir ve görev alanı ile bu görevlerin hangi şekilde yapılacağını saptayabilir. Bu Elektrik Müfettişlerinden bu Yasada "Müfettiş" olarak söz edilir.
Devretme Yetkisi.	12. Bakanlar Kurulu, elektrik mühendisleri, ustabaşları, kablo döşeyicileri ve müteahhitleri sınava tabi tutmak, ruhsatlandırmak, tescil etmek ve onlara ehliyet ve tescil belgesi vermek için İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürüne yetki verebilir veya başka herhangi birini atayabilir ve bu maddede "ruhsat makamı" olarak adlandırılan bir heyet oluşturabilir; Ruhsat Makamı, bu Yasa uyarınca yapılmış ve zamanında yürürlükte olan herhangi bir Tüzüğe bağlı kalınması koşuluyla böyle bir Tüzüğü ihlâl eden herhangi bir mühendis, ustabaşı, kablo döşeyicisi veya müteahhidin adını gerek daimi olarak gerek uygun göreceği belirli bir süre için sicilden silme yetkisine sahiptir.
Devretme Yetkisi.	13. (1) Bakanlar Kurulu, bu Yasanın kendisine verdiği yetki ve takdir haklarının herhangi birini zaman zaman başka herhangi bir kişiye devredebilir.
Kendilerine Yetki Devredilenlerin Bizzat Sorumlu Olmaması İşletmelerin İşleri Yapması.	(2) Bakanlar Kurulunun yetki devredeceği kişiler, herhangi bir Emirname uyarınca veya Emirname ile ilgili olarak icra edilen, yapılan veya ihmal edilen herhangi bir fiil, madde veya şey için veya onlarla ilgili olarak bizzat sorumlu olmaz.
İşletmelerin Elektrik Temin etme	14. İşletmeler elektrik gücünün üretilmesi, iletilmesi ve dönüştürülmesine ilişkin işleri, Emirnamede saptanacak şekilde ve süre veya süreler içinde yaparlar ve Emirnamede belirlenecek kayıt ve şartlara bağlı olarak Bakanlar Kurulunun zaman zaman isteyebileceği şekilde, dağıtım işinin belirli bir kısmını besleme alanının herhangi bir yerinde yaparlar. Tüm işler, Bakanlar Kurulunun 28. maddede öngörüldüğü şekilde onaylayacağı plânlara göre yapılır.
İşletmelerin Elektrik Temin etme	15. Alanın herhangi bir kısmına özel amaçlar için elektrik temin edildiğinde, bu Yasa kurallarına bağlı kalınması ve elektrik teminine yetki veren. Emirname şartlarının başka şekilde öngörmesi saklı

Zorunluluğu.	kalması koşuluyla, alanın o kısmı içindeki her şirket ve kişi, başvurması üzerine, alanın o kısmındaki başka herhangi bir şirket veya kişinin, aynı koşullar altında mukabil elektrik almaya hakkı olan aynı koşullarla, elektrik alma hakkına sahip olur.
Özel Amaçlar İçin Elektrik Temini 66/1993	<p>16. (1) Bu Yasada aksine herhangi bir kural bulunmasına bakılmaksızın, Kurum, Elektrik tedarik ettiği herhangi bir mahalde, enerji için elektrik akımı tedarik edilmesini isteyen yetkili bir işletmeci dışında, herhangi bir yere veya binanın sahibinin veya işgalcisinin başvurusu üzerine, böyle bir kişinin Kurum ile sözleşme yaparak, ilgili bölge veya mahale akım verilmesini sağlamak amacıyla Kurum tarafından geçmişte yapılmış veya tesis edilmiş veya yapılması veya tesis edilmesi gerekli olan şebeke, trafo, tesis ve sair alt yapı yatırımlarına, temin edileceği tarihteki cari fiyatlarla katkıda bulunmayı veya bu gibi kişinin elektrik akımı verilmesini istediği yere akımın verilmesi için mevcut herhangi bir tesis dışında, Kurum tarafından yapılması gerekli işlerin ve tesislerin tüm bedelini ödemeyi taahhüt eder ve Kurum tarafından saptanmış tarifelere göre talep edilecek masrafları öderse, böyle bir kişiye akım verir.</p> <p>(2) Elektrik akımı verilmesi istenen yere, hangi dağıtım şebekesinden veya trafo merkezinden akım verileceğini, Kurum, ilgili dağıtım şebekesi veya trafo merkezinin yeterlilik durumunu ve bölge veyamahallin mevcut veya ilerideki gelişme ve gereksinimlerini dikkate alarak saptar.</p> <p>(3) Bu madde amaçları bakımından "Kurum" 4,2,1975 tarih ve 6216 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile oluşturulmuş Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunu veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Elektrik Kurumunu anlatır.</p>
Sokak Lambalarına Enerji Temini.	17. Belediyenin kendisinin işletme olmadığı durumlarda, işletmeler Belediyeden bu Yasa uyarınca çıkarılan bir Emirname veya yapılan Tüzüklere göre genel temin amaçları için enerji temin etmeleri gereken işletmelere ait dağıtım şebekesinden 132 fite kadar olan mesafe içindeki sokak ışıklarına enerji temin etmelerini isteyen makul bir tebligat almaları üzerine lambalara Belediyenin temin edilmesini istediği miktarda enerji temin eder ve bunu devam ettirir.
Teminde Kusurun Cezası.	18. İşletmeciler, bu Yasa uyarınca yapılan Tüzük şartlarına göre enerji temininde kusur işlediklerinde saptanan cezalara çarptırılırlar:
	<p>Ancak, verilecek cezalar işletmelerin kasıtlı olarak işlemedikleri herhangi bir kusur için, hiçbir halde günde beş Kıbrıs lirasından fazla olamaz; ve yine ancak işletmeler, elektrik akımının geçici olarak kesilmesi tasarlanan tüketicilere acil olaylar dışında yirmi dört saat önceden bildirimde bulunduktan sonra teftiş veya onarım veya yeni bağlantılar yapmak için gerektiğinde, enerji teminini geçici olarak durdurma hakkına sahiptirler; ve yine ancak Mahkeme kusurun, beklenmedik bir kaza veya forsmajör, savaş, hükümet kararı, halkın ayaklanması, grev veya sabotaj sonucu meydana geldiği veya besleme değerini esasa ilişkin olarak etkilemeyecek kadar hafif veya önemsiz bir nitelik taşıdığı kanısında ise böyle bir kusur için hiçbir halde herhangi bir ceza verilmez. İşletmeler, kontrollerinde olmayan ana dağıtım şebekesi, makine veya başka cihazların kazaya uğraması veya işletmeciler veya müstahdemlerinin ihmali veya kasıtlı kötü davranışı sonucu meydana gelmeyen başka herhangi bir sebepten dolayı meydana gelen elektrik enerjisi temininin geçici kesilmesi, müdahaleye uğraması veya devam etmesi sonucu</p>

meydana gelen kayıp, zarar ziyan veya güçlük için hiçbir halde tazminat ödeme yükümlülüğü taşımazlar.

- Muamele Eşitliği. 19. İşletmeler, elektrik temini için bir anlaşma yaparken, aynı bölgedeki tüketiciler arasında ve güç faktörü dahil, temin şartları ve tüketim miktarı aynı olduğunda, gereksiz herhangi bir tercih yapmaz. Ancak, yukarıda sözü edilenlerin saklı kalması şartıyla, işletmelere elektrik temin etmeleri için yetki veren Emirnamenin koyduğu fiyat sınırı aşmamak şartıyla işletmeler anlaşmaya varılacak şekilde, elektrik temini için gerekli ücretleri alabilirler.
- İşletmelerin Özel Lamba Veya Yakıcı Şekli Saptayamaması. 20. İşletmeler, 51. madde uyarınca yapılacak tüzüklerde öngörülmesi dışında, herhangi bir şirket veya kişinin kullanması için özel bir lâmba veya başka enerji tüketim cihazı saptama hakkına sahip değildir.
- Elektrik Sayacı Test Merkezi. 21. İşletmeler, elektrik sayaçlarını test ve ayarlamak için uygun aletlerle teçhiz edilmiş bir veya daha çok merkezler kurar ve aletleri iyi ve çalışır durumda bulundurlar. Bu aletler İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü istediğinde Müdüre ibraz edilir ve Müdür söz konusu yer veya aletleri denemek veya işletmelerin stokundaki veya tüketicilerin binalarındaki herhangi bir elektrik sayacını denemek amacıyla kullanmak hakkına sahiptir.
- İşletmelerin Kayıt İçin Alet Sağlaması 22. İşletmeler basınç değişikliğinin kaydı ve Tüzüklerde belirlenecek öteki tüm amaçlar için iyi ve çalışır durumda uygun ve gerekli aletler bulundurur ve idame ettirirler. Ayrıca, dağıtım şebekesi ile tüketicilerin binalarındaki kabloların izolasyonunu denemek için bir veya daha çok taşınır alet takımı bulundurlar ve idame ettirirler; İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü bu aletleri zaman zaman dener.
- İşletmelerin Kiralanacak Sayaçları Tamir Edilmiş Tutmaları 23. İşletmeler, icar mukavelesi başka şekilde olmasını öngörmedikçe, tedarik edilen elektrik akımının bedelini doğru olarak kaydetmek için, tüketicilere kiraladıkları sayaçlarla öteki kayıt cihazlarını, normal aşınma açısından, kendi masraflarıyla daima iyi ve bakımlı bir şekilde tutmalıdırlar ancak, bu cihazların iyi bir şekilde muhafazasından ve normal aşınma dışında herhangi bir nedenle meydana gelen herhangi bir zarar ziyandan tüketici sorumludur. İşletmelerin sorumlu olduğu bir bozukluk halinde, bozukluğun devam ettiği süre için işletmeler tüketiciye, cihazın kiralınmasına karşılık icar bedeli yükletemezler. İşletmeler yukarıda söz konusu amaçlar için ve tüketiciye bildirimde bulunmaksızın, tüm makul saatlerde böyle bir sayaca bakabilir ve böyle bir saati alıp götürmek, test etmek, denetlemek ve yerine başka takmak serbestisine sahiptir.
- Yeni Sayaç Tedariki İle Ücret Yönetimi Değişikliği İşletmelerin Ödemesi 24. İşletmelerin herhangi bir ana dağıtım şebekesinden enerji verdikleri herhangi bir tüketiciye, temin edilen enerjinin bedelini saptamak için sayaç temin ettikleri ve işletmelerin kendi istekleriyle ve tüketicinin herhangi bir isteği olmadan, dağıtım şebekesinden temin ettikleri enerji için ücret tespiti yöntemini değiştirdikleri durumlarda, işletmeler tüketicinin sayacını parasız olarak değiştirirler.

Sayaçların
Bildirimde
Bulunulma-
dan Bağlan-
maması
Veya
Söküleme-
si

25. İşletmeler en az 24 saat önce yazılı bildirimde bulunmadıkça ve tüketicinin rızası olmaksızın, enerji temin ettikleri elektrik hattından alınan enerjinin bedeline saptamak için Emirname uyarınca kullanılan veya kullanılacak olan herhangi bir sayacı bağlayamaz veya böyle bir sayacı böyle bir elektrik hattından kesemez. Ancak tüketici evi boşaltmışsa işletmeler önceden haber vermeksizin sayacı sökebilirler.

İşletmelerin
Deneme İçin
Olanak
Sağlaması

26. İşletmeler, Emirnamenin denetleme, test ve cihazların denetlenmesi ve okunması ile ilgili olarak Emirnamenin tam olarak uygulanması için tüm olanakları sağlarlar ve Emirnamenin o konulardaki tüm gereksinmelerine uyarlar; ve işletmelerin bu maddenin herhangi bir kuralına uymakta kusur işlemesi halinde, her kusur için iki Kıbrıs Lirasına kadar bir para cezasına çarptırılırlar.

Kazaların
Bildirilmesi.

27. (1) İşletmeler, iş yerleri veya devrelerinin herhangi bir kısmında veya o işyerleri veya devrelerinin herhangi bir kısmında veya o işyerleri veya devreler ile ilgili olarak yer alan herhangi bir kaza veya patlama veya yangın için ve ayrıca kişilerin ölümüne veya yaralanmasına yol açmış nevideki başka herhangi bir kaza için ve böyle bir kazada ölen veya yaralananlar için, İnşaat ve Planlama Dairesi Müdürüne bildirimde bulunur. Bildirim, kaza olduktan veya duruma göre işletmeciler ölüm veya yaralanma olduğunu haber aldıktan sonra en erken bir zamanda telgrafla yapılır. Kaza veya ölüm Kıbrıs Devlet Demiryolları Binalarında olursa, Demiryolları Müdürüne de bildirimde bulunurlar.

İşletmeler bu fıkra kurallarına uymakta kusur işlerse, her kusur için beş Kıbrıs lirasına kadar para cezasına çarptırılırlar.

(2) Bakanlar Kurulu ayrıca gerekli görürse, işletmelerden kaza ile ilgili olarak bildirim alınıp alınmadığına bakılmaksızın, işletmelerin işleri tarafından veya onlarla ilgili olarak meydana gelen ve halkın güvenliğini etkileyen herhangi bir kazanın nedeni veya Emirname ile bu Yasa veya onun uyarınca yapılan Tüzük kurallarından, halkın güvenliği ile ilgili olanların işletmelerce hangi şekilde ve ne dereceye kadar yerine getirildiğini soruşturmak için rapor sunmak için Müfettişe talimat verebilir veya başka münasip bir kişi tayin edebilir; ve bu madde uyarınca tayin edilen kişi, Müfettiş değilse, tayin amaçları için bu Yasa uyarınca bir Müfettişin sahip olduğu tüm yetkilere sahip olur.

Plânların
Onay İçin
Bakanlar
Kuruluna
Sunulması

28. (1) İşletmeler, aşağıdaki işlerden herhangi birini yapmadan önce, ilgili plân ve çizimlerin üç suretini aşağıdaki şekilde Bakanlar Kurulunun onayına sunar:

- (a) işlerin yeri ile işlerin yapılmasından doğrudan etkilenecek tüm kamu ve özel arazilerin sınırlarını gösteren en az beş binde bir ölçeğinde olan plân ve çizimler;
- (b) su bentleri, baraj, kanal, depo, tünel ve esas işlerin beş yüzde bir ölçeğinden az olmayan plân ve çizimleri;
- (c) belediye sınırları içindeki yüksek gerilim iletim kabloları veya havadan geçen hatların otuz bir bin altı yüz seksende bir ölçeğindeki plânları;
- (e) elektrik santralleri ile trafo merkezlerinin yüzde bir

ölçeğinden az olmayan plân ve çizimleri;

- (f) alçak gerilim dağıtım sisteminin belediye sınırları içinde bin iki yüz ellide bir ölçeğinden ve belediye sınırları dışında beş binde bir ölçeğinden az olmayan plânları;
- (g) direk, lâmba direği ve sokak ışıklarının çizim ve dizaynları:

Ancak yukarıdaki (a), (b) ve (c) konularında istenen plân ve çizimler Bakanlar Kuruluna sunulduktan sonra üç aya kadar ve (d), (e), (f) ve (g) konularında da plân ve çizimler sunulduktan sonra kırk iki güne kadar Bakanlar Kurulunun onayı veya itiraz bildirimini alınmazsa, söz konusu plânlar onaylanmış sayılır ve işletmeciler işleri yapmakta serbesttirler. Yukarıdaki kurallar işletmelerin, Bakanlar Kurulunun herhangi bir ret kararı veya itirazına karşılık Bakanlar Kuruluna sunabileceği herhangi bir tadil edilmiş plân ve çizimlere de uygulanır ancak, Bakanlar Kurulu, bu gibi tadil edilmiş plân ve çizimlerin kendisine sunulduğu tarihten (a), (b) ve (c) bentleri kapsamına giren konular için yirmi sekiz güne kadar ve (d), (e), (f) ve (g) bentleri kapsamına giren konular için de yirmi bir güne kadar, onayını veya reddini veya itirazlarını bildirir ve bu süreler içinde bu gibi hiçbir bildirimde bulunmaması halinde, işletmeler onay verilmiş gibi işe başlamakta serbesttirler.

(2) İşletmeler, Bakanlar Kuruluna plan sunulması gereken işleri sadece onaylanan planlara göre yapabilirler; ve bu fıkra gereklerine herhangi bir aykırı davranış, işletmelerin her davranış için elli Kıbrıs lirasına kadar para cezasına çarptırılmalarına yol açar.

(3) İşletmeler Bakanlar Kurulunun yazılı olarak istemesi üzerine, (2). fıkraya aykırı olarak yaptıkları işleri kaldırıp götürürler ve işletmeler böyle bir talebe uymakta kusur işlemeleri halinde, kusurun devam ettiği her gün için beş Kıbrıs lirasına kadar para cezasına çarptırılırlar.

Elektrik
Verilecek
Sahanın
Haritası.

29. (1) İşletmeler elektrik vermeye başladıktan hemen sonra elektrik verilen sahanın iki yüz elli üç bin dört yüz kırkta bir ölçeğinden az olmayan bir haritasını yaptırır ve üzerine tüm iletim hatlarının yerini işaretlendirir ve dağıtım hatları yerleştirilen her Belediye sahası için havadan ve yer altından geçen tüm elektrik hatlarının yerini gösteren ve iki bin beş yüzde bir ölçeğinden az olmayan plânlar hazırlatır ve yüzey altındaki tüm yeraltı hatlarının derinliğini planların üzerine işaretlendirir. Ayrıca, hatların yerleştirilmesinden, olanaklar içinde, hemen sonra, yapılan tüm ilâvelerin de zaman zaman plânların üzerine işaretlenmesini sağlar.

(2) Bu şekilde yapılan veya düzeltilen her harita veya haritaların yapıldığı veya son olarak düzeltilindiği tarih üzerine yazılmış olan bir sureti, işletmelerce merkezi bürolarında muhafaza edilir ve Plânlama ve İnşaat Dairesi Müdürü, Devlet Demiryolları Müdürü, Posta Dairesi Müdürü ve usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş belediye görevlilerinin incelemesi için tüm uygun saatlerde açık bulundurulur. İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü ile Belediye makul bir ücrete karşılık işletmelere, varsa gerekli haritaların suretlerini tedarik eder veya bu gibi haritalar bulunmaması halinde bu haritaların hazırlanmasını mümkün kılmak için elde olan her bilgiyi verir.

(3) İşletmeler, İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü, Devlet Demiryolları Müdürü veya Posta Dairesi Müdürünün istemesi halinde kendilerine bu gibi harita veya plânın bir suretini ve Belediyenin istemesi halinde de Belediyeye, sınırları içindeki dağıtım hatlarını gösteren plânların bir suretini verir.

Hesaplar.

30. (1) İşletmeler, bu Yasa uyarınca yapılacak Tüzüklerde saptanacak bir tarihte veya daha önce, işletmenin saptanacak bir tarihe kadar yapılmış hesapları için yıllık rapor sunarlar. Yıllık rapor, zaman zaman saptanacak şekilde olmalı, saptanacak bilgileri içermeli ve saptanacak şekilde yayımlanmalıdır.

(2) Bakanlar Kurulu, işletmelerin hesapları ile defterlerini denetlemek için murakıp atayabilir ve işletmeler bu denetleme amaçları için murakıplara gerekli kolaylıkları gösterirler ve murakıpların istemesi halinde de, tasarruf veya kontrollerindeki tüm defter ve evrakı murakıplara ibraz ederler.

(3) İşletmelerin bu madde kurallarına uymakta kusur işlemeleri halinde, kusurun devam ettiği her gün için beş yüz mile kadar para cezasına çarptırılırlar.

Araziden Geçiş İzni.

31. (1) İşletmeler, üzeri binalarla kaplı olmayan herhangi bir arazinin gerek üstüne gerek altına herhangi bir elektrik hattı döşeyebilir; ancak işletmeler, bu gibi bir hattı araziye döşemeden önce, arazinin sahibine ve araziyi işgalinde bulundurana, döşenmesi tasarlanan hatların tarifi ile birlikte amaçlarını içeren bir bildirimde bulunurlar veya arazinin sahibi veya işgal edeni bilinmiyorsa bir ilân tahtası yoluyla arazinin üzerine tasarlanan hatların tarifi ile birlikte amaçlarını bildiren bir ilân yapıştırırlar; ve bildirim tebliğ edilmesinden veya yapıştırılmasından sonraki on dört gün içinde, mal sahibi ve işgalci rıza göstermekte kusur işlerlerse veya rızalarını işletmelerin itiraz ettiği kayıt ve şartlara bağlarsa, Kaymakam, gerek şartsız olarak gerek koymayı uygun göreceği kayıt ve şartlara bağlı olarak, bu gibi hatların döşenmesine rıza gösterebilir.

(2) Yukarıdaki fıkranın içerdiği hiçbir kural, herhangi bir binaya veya binalarla kaplı bir araziye sahibinin veya işgal edenin rızası olmadan, işletmelerin elektrik hattı döşemesine veya yerleştirmesine yetki veya izin vermez, ancak, havadan geçen bir hattın desteği veya havadan geçen bir hattın desteğini sağlamlaştırma tek amacı için istenilen herhangi bir dayanak veya destek tahtası, Kaymakamın kanısınca mal sahibi veya işgal edenin rızası makul bir nedene dayanmadan verilmezse Kaymakamın onayı ile herhangi bir arazi veya binaya yerleştirilebilir veya Kaymakam, işletmelerin, duruma göre mal sahibi veya işgal eden kişiye ödeyecekleri tazminat veya yıllık kira miktarını veya her ikisinin miktarını saptar.

(3) Aşağıdaki (4). fıkra kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, herhangi bir elektrik hattı döşenmiş olan bir arazinin sahibi veya işgalcisi bu gibi elektrik hattının yerinin değiştirilmesini isterse Kaymakam, yazılı bir bildirimle, taraflarca anlaşmaya varılmaması halinde, Bakanlar Kurulunca kesin olarak kararlaştırılacak şartlara bağlı olarak işletmecileri elektrik hattının yerini değiştirmeye zorlayabilir.

(4) Herhangi bir araziye elektrik hattı döşenmesi ile ilgili olarak yerleştirilen hattın yerinin değiştirilmesini isteyen kişiye veya mülkiyet hakkı olan selefine tazminat ödenmiş olması halinde, böyle bir kişi, hattın kaldırılması ve yerinin değiştirilmesine ilişkin masrafların karşılanması için gerekli miktarı işletmelere verir ve hattın kaldırılması veya değiştirilmesi için işletmeler başka herhangi bir tazminat ödemez.

Ancak, herhangi bir elektrik hattı beş yıl veya daha uzun bir süre önce döşenmiş ve Bakanlar Kurulunun kanısınca hattın yeri gereksiz güçlük çıkarır veya kalkınmayı geciktirirse, Bakanlar Kurulu hattın kaldırılması veya yerinin değiştirilmesine ilişkin masrafların kimin tarafından ve hangi oranda ödeneceğine karar verir. Bakanlar Kurulunun bu konudaki kararı kesindir.

(5) İşletmeler, tasarlanmakta olan veya mevcut bir elektrik hattının her iki tarafında bulunan ve hattın çekilmesine veya düzenli çalışmasına müdahale ihtimali olan tüm ağaç veya fundaları kesebilir veya sökebilir.

2. 21/1990

(6) 1.8.1974 tarihi ile 31.12.1977 tarihleri arasında herhangi bir arazi üzerinden geçirilmiş ve dikilmiş hatlar yukarıdaki (1)'inci fıkra kuralları uyarınca verilmesi gerekli bildirimler verilmek ve duruma göre hatların geçirilmesi veya dikilmesi için Kaymakamlıktan gerekli muvafakat alınmak suretiyle geçirilmiş veya dikilmiş sayılır.

Elektrik
Hatlarının Alt
Veya Üstüne
İnşaat
Yapmak.

32. (1) Hiçbir kimse, ilgili işletmelerin yazılı rızasını almadan herhangi bir tedarik alanında:

- (a) işletmelere ait usulüne göre onaylanmış herhangi bir elektrik hattının altına veya üstüne herhangi bir bina veya yapı inşa edemez veya ettiremez;
- (b) bina veya yapının herhangi bir noktası ile böyle bir hattın en yakın iletkeni arasında zarar veya kaza ihtimalini önlemek için yeteri kadar boşluk bırakmadıkça yukarıda sözü geçen bir elektrik hattı civarına herhangi bir bina veya yapı inşa edemez veya ettiremez;
- (c) yukarıda sözü edilen bir elektrik hattı üzerinden geçen, telsiz veya başka amaçlar için olsun veya olmasın herhangi bir anten teli yerleştiremez veya yerleştirilmesine sebep olamaz.

(2) Havadan geçen elektrik hatları civarına dikilen herhangi bir nitelikteki tüm yapı iskelesi, kaldırma kulesi veya başka geçici yapılar, hava koşullarına dayanacak ve hatların üzerine düşerek hatlara zarar vermeyecek veya hatlarla ilgili herhangi bir kişiye tehlike teşkil etmeyecek şekilde yapılmalı ve korunmalıdır.

(3) Her kim bu madde kurallarına aykırı bir davranışta bulunursa, yirmi beş Kıbrıs lirasına kadar para cezasına çarptırılır ve Mahkeme suçlunun yaptığı bina veya yapı veya yerleştirdiği hatların suçlu

tarafından kaldırılmasını emredebilir.

Nezaret
Altında Yol
v.s.'yi Kazma
Ve Drenajları
Açma
Yetkisi.

33. (1) İşletmeler aşağıda belirtilen şekildeki nezaret altında, temin alanı içindeki yol, kaldırım ve köprüleri kazabilirler ve bu yol ve köprülerdeki veya altlarındaki kanalizasyon, drenaj veya tünelleri açarak kırabilirler ve temin alanı sınırları içindeki sakinlere elektrik vermek için gerekli elektrik hatları, servis hatları ve başka işleri aynı sınırlar içine yapabilirler veya yerleştirebilirler ve zaman zaman bunları tamir edebilirler, değiştirebilirler veya kaldırabilirler ve yukarıdaki amaçlar için yol ve köprülerin içinde ve altındaki tüm toprak ve malzemeyi alarak kullanabilirler ve yollara direk, sütun veya ışık dikebilirler ve başka işler yapabilirler ve zaman zaman gerekli görebilecekleri öteki tüm önlemleri alabilirler. İşletmeler bu Yasa veya Emirnamenin verdiği yetkileri kullanırken olanaklar içinde en az derecede zarar yapmaya dikkat ederler ve bu yetkilerin kullanılması sırasında yapılabilecek zarar için, zaman zaman Bakanlar Kurulunca yapılacak Tüzüklere bağlı kalınması koşuluyla saptanacak oranda tazminat öderler.

(2) İşletmeciler herhangi bir yola direk, sütun, lamba veya başka sabit şey diktiklerinde veya yol boyunca elektrik hattı yerleştirdiklerinde Kaymakam bu Yasanın başka herhangi bir kuralına bakılmaksızın, herhangi bir Devlet Dairesi, Belediye veya başka kamu kuruluşunun isteği üzerine, yazılı bir bildirimle İşletmeleri ilgili direk, sütun, ışık veya başka işler veya elektrik hattının yerini belirli koşullara bağlı olarak değiştirmeye zorlayabilir; taraflar koşullara bağlı olarak değiştirmeye zorlayabilir; taraflar koşullar konusunda anlaşmaya varamazsa koşullar Bakanlar Kurulunca saptanır.

Yolların
Kazılmasının
Nezaretine
İlişkin
Koşullar.

34. Olağanüstü durumlar dışında, yol, köprü, kanalizasyon, drenaj veya tüneller sadece, onları kontrol veya idaresinde bulduran kişilerin veya memurlarının nezareti altında ve o kişiler veya memurlarınca onaylanacak plânlara göre, veya plânla ilgili bir anlaşmazlık halinde Bakanlar Kurulunca kararlaştırılacak bir plâna göre, kazılabilir veya açılabilirler. Bakanlar Kurulu idareyi elinde bulduran kişi veya memurunun başvurusu üzerine, kanalizasyon veya drenaja müdahale eden işlerin yapılması sırasında drenajın herhangi bir müdahalesine karşı korunmak için işletmeleri, başvuru sahiplerinin gerekli göreceği geçici veya başka işleri yapmaya zorlayabilir:

Ancak, kontrol ve idareyi ellerinde bulduran kişiler, işletmelerden yol, köprü, kanalizasyon, drenaj veya tünel kazma veya açma tasarısı ile ilgili olarak tebligat aldıktan sonra, bu yerleri kazma veya açma için tayin edilen vakitte hazır bulunmazlar veya kazma veya açmaya ilişkin herhangi bir plân önermezlerse veya açma veya kazma işine nezareti ret veya ihmal ederlerse, işletmeler o kişiler veya memurlarının nezareti olmaksızın tebligatta belirtilen işleri yapabilirler.

Kazılan
Yolların V.S.
Derhal Tamir
Edilmesi

35. İşletmeler herhangi bir yol veya köprünün kaldırımını veya kanalizasyon, drenaj veya tüneli kazdıkları veya açtıklarında, açma ve kazma işlerini mümkün olan süratle tamamlarlar ve çukurları doldurarak bu şekilde kazılan veya açılan yol veya kaldırımı veya kanalizasyon, drenaj veya tüneli, kontrol veya idaresinde bulduran kişileri makul olarak tatmin edecek şekilde eski haline getirirler ve düzeltirler ve yapılan bu işler sonucu ortaya çıkan zibilleri uzaklaştırırlar ve böyle bir yol veya kaldırım açık veya kazılmış kaldığı tüm sürece, etrafını parmaklıkla çevirtirler ve geceleri açık veya

kazılmış olan veya olmaya devam eden yol veya kaldırımların üzerine veya yanına, yolcular için ihtar teşkil etmeye yeterli bir ışık konmasını ve idame ettirilmesini sağlarlar ve kazılan yol veya kaldırımını doldurup düzelttikten sonra üç ay için ve bu şekilde kazılan toprak çökmeye devam etmesi halinde toplam olarak on iki ayı geçmemek şartıyla, gerekirse bir süre için daha iyi bir şekilde tamir edilmiş tutarlar.

Yolları v.s.'yi
Eski Haline
Getirmekte
Gecikme İçin
Ceza.

36. İşletmeler nezaretsiz olarak veya tebligatta bulunmadan belirli işleri yapmaları için bu Yasa ile yetkilendirildikleri belirli durumlar dışında aşağıda öngörüldüğü şekilde tebligatta bulunmadan veya onaylanan veya kararlaştırılan şekilden farklı bir şekilde veya istenilen geçici veya köprü veya kanalizasyon, drenaj veya tüneli kazar veya açarlarsa veya başlatılan bu gibi işleri tamamlamakta veya çukurları doldurmakta veya yol veya kaldırımını veya açılan kanalizasyon drenaj veya tüneli eski haline getirmekte veya düzeltmekte veya çıkan toprak ve zibili kaldırmakta gecikme gösterirlerse veya sokak veya kaldırımın kazılan kısmını parmaklıkla çevirtmek ve ışıklandırmakta veya yol veya kaldırımını düzelttikten sonra, üç aylık veya yukarıda sözü edildiği şekilde daha uzun süreler için tamirli tutmakta kusur işlerlerse, kusurun işlenmesine konu teşkil eden yol, köprü, kanalizasyon, drenaj veya tüneli kontrol veya idaresinde bulunduran kişiler her suç için iki Kıbrıs lirasına kadar ceza ve kusur kendilerine bildirildikten sonra devam eden gecikmenin her günü için de iki Kıbrıs lirası ek ceza öderler.

Gecikme
Halinde
Düzeltilme
İşini
Başkaları
Yaparak
Masrafları
İstirdat
etmesi
Yollar
Kazılmadan
Veya Drenaj
V.S.
Açılmadan
Önce
Tebligatta
Bulunulması

37. Böyle bir gecikme olur veya kusur işlenirse, gecikme veya kusura konu teşkil eden yol, köprü, kanalizasyon, drenaj veya tüneli kontrol veya idaresinde bulunduran kişiler, geciktirilen veya yapılmayan işleri yaptırabilirler ve o işleri yaptırma masraflarını işletmeler o kişilere öderler; bu masraflar, zarar ziyanın bu Yasa veya Emirname uyarınca istirdat edildiği şekilde istirdat edilebilir.

38. (1) İşletmeciler herhangi bir yol, köprü, kanalizasyon, drenaj veya tüneli kazmadan veya açmaya başlamadan önce bunları kontrol veya idaresinde bulunduran kişilere veya kâtip, müfettiş veya başka memurlarına işe başlamadan en az üç tam gün önce bu tasarıları ile ilgili olarak yazılı tebligatta bulunurlar; ancak elektrik hatları veya öteki işlerdeki herhangi bir arızadan meydana gelen olağanüstü durumlarda daha önce tebligat yapılmayabilir; bu durumlarda da işin başlamasından sonra mümkün olan en erken bir zamanda veya işin yapılması gereği ortaya çıktıktan sonra tebligat yapılır.

(2) İşletmelerin işleri civarında herhangi bir yol, köprü, kanalizasyon, drenaj veya tüneli kazmak veya açmak isteyen her yerel makam da işletmelere aynı şekilde tebligatta bulunur.

Lağımın
Veya Gaz
Veya Su
Boruları
Veya Başka
Elektrik
Hatları
Yanına
Elektrik Hattı

39. (1) İşletmelerin, bundan böyle bu maddede "mal sahipleri" olarak anılan herhangi bir kanalizasyon, elektrik temini, gaz, telgraf veya su idaresine ait ve yasal olarak açılmış veya döşenmiş lağım, drenaj, şebeke, boru, sifon, elektrik hattı veya başka işler civarına, servis hattı dışında, yeni elektrik hatları döşemek veya işleri yapmak için hendek kazmaları veya açmaları gerektiğinde, işletmeler ilgili taraflarca başka bir anlaşmaya varmadıkça, veya olağanüstü durum dışında böyle bir hendek kazmaya veya açmaya başlamadan önce, mal sahiplerine en az üç gün önce tebligatta bulunurlar; mal sahipleri,

Döşenmesi. memurları aracılığı ile işe nezaret etme hakkına sahiptirler ve operasyon bu gibi her lâğım, drenaj, ana şebeke, boru, sifon, elektrik hattı veya işlerini zarara uğramaktan korumak ve oralara girişi sağlamak için mal sahibi veya memurlarının işaret edeceği makul gereksinmelere uygun olarak yapılmalı ve işletmeler ayrıca yapılan herhangi bir zararı da mal sahiplerinin istemesi halinde tamir etmelidirler.

(2) İşletmelerin işleri civarında bulunan ve kendisine ait herhangi bir lâğım, drenaj, ana şebeke, boru, sifon, elektrik hattı veya başka işlerle ilgili olarak hendek kazmak veya açmak veya herhangi bir iş yapmak isteyen bir mal sahibi, veya başka herhangi bir kişi, işletmelerle başka bir anlaşma yapmadıkça veya olağanüstü durumlar dışında, işletmelere benzeri bir tebligatta bulunur ve böyle bir hendeği veya işleri aynı şartlara bağlı olarak kazar, açar veya yapar.

(3) İşletmeler mal sahiplerine ait herhangi bir lâğım, drenaj, ana şebeke, boru, hat veya servis veya başka işlerden geçecek veya değmesi muhtemel olacak elektrik hatları döşediklerinde, elektrik hattının iletken kısmı, Plânlama ve İnşaat Dairesi Müdürünce onaylanacak bir şekilde ve etkili olarak izole edilir ve işletmeler, mal sahibi veya İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürünün rızası olmadan bu gibi lâğım, drenaj, ana şebeke, boru, hat, servis veya işlerle temasa gelecek şekilde elektrik hatlarını döşemezler ve aynı rıza olmadan enerji temin etmeleri amaçları için bu ana şebeke, boru, hat, servis veya başka işleri kullanamazlar.

(4) Bu madde ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek herhangi bir soru veya anlaşmazlık, Bakanlar Kurulunca karara bağlanır.

(5) İşletmeler, mal sahipleri veya herhangi bir kişi bu maddenin herhangi bir gereksinmesine uymakta kusur işlerse, o kusur sonucu etkilenen herhangi bir kişiye, kusur nedeni ile uğrayacağı kayıp veya zararı veya ödeyeceği cezayı veya yapacağı masrafları tam olarak tazmin ederler ve ona ilâveten her kusur için on Kıbrıs lirasına kadar para cezasına ve iki Kıbrıs lirasına kadar günlük bir cezaya çarptırılırlar. Ancak, Mahkeme, durumun olağanüstü bir durum olduğu ve o koşullar altında makul sayılacak şekilde bu madde gereklerine uyduğu veya söz konusu kusurun işletmeler, mal sahipleri veya yukarıda sözü edildiği şekilde kişinin etkilenen lâğım, drenaj, boru, ana şebeke, sifon, elektrik hattı veya işin yerini bilmediği ve bu bilmemezliğin herhangi bir ihmalleri nedeniyle olmadığı kanısına varırsa, duruma göre işletmeler, mal sahipleri veya başka ilgili kişi, böyle bir cezaya çarptırılmaz.

Yolların
Altındaki
Boru, Hat,
V.S.'nin
Değiştiril-
mesi.

40. İşletmeler, ilgili makama çağrıda bulunarak, kazmalarına yetki verilen herhangi bir yol veya yerin altında bulunan ve bu Yasa veya Emirname gereğince kendilerine verilen yetkileri kullanmalarına müdahale edebilecek herhangi bir boru veya kabloların yerini değiştirmesini isteyebilir veya ilgili makamın izni ile boru veya kablonun yerini değiştirebilir. Herhangi bir kişi, aynı şekilde ve taraflar arasında anlaşma sağlanmasına bağlı olarak veya anlaşma olmaması halinde, Bakanlar Kurulunca saptanacak şartlara bağlı olarak işletmelerin böyle bir yol veya yer altında bulunan ve o yol veya yer ile ilgili olarak o kişiye verilen yetkileri yasal olarak kullanmasına müdahale edebilecek elektrik kabloları veya işlerinin yerini değiştirmeleri için çağrıda bulunabilir veya işletmelerin izni ile yeri

kendisi değiştirebilir.

Yetkilerin
Kullanılma-
sında
Meydana
Gelen Zarar
İçin
Tazminat.

41. İşletmeler, bu Yasa veya herhangi bir Emirname uyarınca kendilerine verilen işlerin yapılmasına ilişkin yetkilerin kullanılmasında, mümkün olduğu derecede az zarar ziyan ve güçlüğe sebep olmalı ve bu yetkilerin kullanılması nedeniyle veya sonucu olarak zarara uğrayan kişileri tam olarak tazmin etmelidirler. Tazminatın miktarı konusunda anlaşmazlık halinde tazminat miktarı Bakanlar Kurulunca saptanır. İşletmeler ayrıca, kendilerinin veya müstahdemlerinin davranış veya kusurları sonucu tüm makam ve kişilerin uğradığı kaza, zarar ve ziyan ile ilgili tüm masrafları karşılarlar.

Devlet Ve
Telekomüni-
kasyon
Makamları-
nın
Korunması.

42. (1) İşletmeler devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait herhangi bir telgraf hattına, duruma göre, devlet veya telekomünikasyon makamlarının rızasını almadan hiç bir değişiklik yapamazlar.

(2) İşletmeler, bu Yasa veya herhangi bir Emirnamenin verdiği yetkilerin kullanılmasında, Devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait telgraf hatlarının zarar görebileceği veya zarar gördüğü bir şekilde elektrik temini için yer üstü veya yer altına elektrik hattı döşeyemez veya başka herhangi bir iş yapamazlar ve işletmelerle temsilcileri, tamirat ve tüketicilerin bina ve yerlerine servis hatları döşenmesi dışında, Devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait bir telgraf hattından 33 fit mesafe içine, tüketicilerin bina ve yerlerine bağlanan servis hatları dışında elektrik hattı döşenmeden önce veya tamirat dışında herhangi bir iş yapılmadan önce, 28'inci madde gereğince sunulan planlara ilâveten, duruma göre, Devlete veya telekomünikasyon makamlarına, aynı zamanda hatların yerini gösteren ve herhangi bir elektrik hattının kalınlığı dahil işin yön ve niteliğini belirleyen plânların iki suretini sunarlar. İşletmelerle temsilcileri, Devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait telgraf hatlarının yapılacak işten zarar görmesini önlemek amacıyla zaman zaman saptanacak genel veya özel nitelikteki makul gereklere uyarlar.

(3) İşletmelere ait elektrik hatlarının yerleştirilmesi veya çalıştırılmasından veya başka işlerden Devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait telgraf hatlarının zarara uğraması halinde, işletmeler, hatları söz konusu telgraf hattından önce döşenmiş veya işleri hattan daha önce yapılmışsa, zararın giderilmesi için gerekli olacak, Devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait telgraf hatlarındaki bu gibi tüm değişikliklerin masraflarını öderler.

(4) Devlete veya telekomünikasyon makamlarına ait herhangi bir telgraf hattı zarara uğrarsa ve İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürü, zararın işletmelerin işlerinin bir sonucu olabileceği kanısına varırsa, İşletmelerin santral ile santralin çalışma şeklini denetlemek amacıyla elektrik enerjisi üretilmekte olan vakitlerde işletmelerin iş yerlerine girmesi için herhangi bir kişiyi yazılı olarak yetkilendirebilir ve işletmeler, o kişi huzurunda İnşaat ve Plânlama Dairesi Müdürünün isteyeceği elektrik denemelerini yaparlar ve İnşaat Dairesi Müdürünün denetlemesi için Tüzükler uyarınca tuttıkları kayıtları ibraz ederler.

Ancak, elektrik teminine gereksiz yere müdahale teşkil etmesi

muhtemel denemeler istenmez.

(5) Bu biçimde yapılan herhangi bir istekle ilgili olarak İnşaat ve Planlama Dairesi Müdürü ile işletmeler veya temsilcileri arasında çıkacak anlaşmazlıklar, hakem olarak hareket etmek için Yüksek Mahkeme Başkanınca gösterilecek bir Kaza Mahkemesi yargıcı tarafından karara bağlanır.

(6) İşletmeler veya temsilcileri bu maddeye aykırı bir davranışta bulunurlar veya kasten bu maddeye uymazlarsa, aykırı davranış veya uymamanın devam ettiği her gün için iki Kıbrıs lirasına kadar para cezasına veya telgraf haberleşmesine kasten müdahale ederlerse, bu müdahalenin devam ettiği her gün için beş Kıbrıs lirasına kadar para cezasına çarptırılırlar:

Ancak, işletmeler bir kazanın önlenmesi için işin derhal yapılması gerektiği veya başka şekilde olağanüstü bir iş olduğu ve işin yapıldığı yere en yakın Telgraf Dairesi sorumlusuna işlerin neden yapıldığını bildiren bir tebligatın derhal yapıldığına dair Mahkemeyi tatmin ederlerse, bu fıkranın içerdiği hiçbir kural, işletmelerin veya temsilcilerinin para cezasına çarptırılmaya tabi kılmaz.

(7) Herhangi bir Emirname kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, işletmeler herhangi bir telgraf gönderme veya alma, toplama veya teslim etme hizmeti yapamaz.

Devlet Demiryolları Müdürü ve Başkalarının Korunması.

43. İşletmeler Devlet Demiryolları Müdürüne veya usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş bir demiryolunun sorumlusu başka bir kişiye ait veya Müdürün veya o kişinin kontrolünde bulunan ve telefon, telgraf veya elektrikli sinyal haberleşmesi için kullanılan herhangi bir hat veya telin veya o tel veya hattaki akımların çalışmasına indüksiyon yolu ile veya başka yollardan zarar vermemek için, elektrik hatları ile öteki işlerini yaparken, döşerken ve çekerken ve işletmelerini çalıştırırken gerekli tüm önlemleri alırlar; ve önceki maddenin Devletle telekomünikasyon makamlarının korunmasına ilişkin kuralları Devlet Demiryolları Müdürü ve yukarıda söz konusu böyle bir kişinin yararı için de uygulanır ve çalışır.

Tüketilen Elektrik Miktarının Tespit Ve Teçhizatı Sökme İçin Bina Ve Yerlere Girme Yetkisi

44. İşletmelerce atanan herhangi bir memur, kendilerine veya mal sahibine, işgalciye veya tüketiciye ait elektrik hatları, akümülatör, teçhizat, işler ve elektrik temini için kullanılan aparatı kontrol ve tüketilen veya temin edilen elektrik miktarını tespit için veya elektrik tedarik edilmesi artık istenmediğinde veya işletmeler herhangi bir yer veya binadan elektrik akımını durdurmak veya kesmek için yetkili olduklarında, kendilerine ait elektrik hatları, akümülatör, teçhizat veya aparatı sökmek amacıyla, elektrik vermekte oldukları veya verdikleri herhangi bir yere veya binaya tüm makul saatlerde girebilirler; ancak işletmeler böyle bir giriş, kontrol veya sökmeden dolayı yapılan tüm zararı tamir eder.

Elektrik Hangi Şartlar Altında Kesilebilir

45. (1) Tüketici, herhangi bir çeşit lamba veya enerji tüketen başka cihazı veya işletmelerin temin ettiği enerjiyi başka kişilere düzenli bir biçimde enerji teminine gereksiz ve uygunsuz olarak müdahale edecek biçimde kullanırsa veya işletmelerin önceden onayını almadan tesisatına herhangi bir değişiklik yaparsa veya deneme veya denetleme için makul kolaylıkları göstermekte kusur işlerse veya bina veya yerinde sızıntı meydana

çıkarılırsa veya bina veya yerindeki elektrik hatları, teçhizat ve aparatların iyi bir düzen ve durumda olmadıkları görülürse veya işletmecilerin veya başka kişilerin enerji kullanmalarını zararlı biçimde etkilerse veya tüketici, işletmelerin ana sigortaları, aparat veya mühürlerine müdahale ederse veya işletmelerin rızası olmadan elektrik enerjisini satar veya ticari amaçlarla elden çıkarırsa, tüketici yukarıda söz konusu suçlardan herhangi birini işlemeye devam ettiği sürece, işletmeler uygun görülürse, o bina veya yere enerji verilmesini durdurabilirler.

- (2) Herhangi bir belediye, şirket veya kişi 48(1) maddesinde tanımlanan ücret veya başka miktarların herhangi birini ödemeyi ihmal ederse, işletmeler temin edilmekte olan elektriği kesebilirler ve o amaçla da elektrik hattı veya başka tesisatı kesebilir veya sökebilirler ve ilgili ücret veya başka miktarlar, işletmecilerin elektrik akımını kesmek ve tekrar bağlamak için yaptıkları herhangi bir masrafla birlikte ödenene kadar, ancak daha geç olmamak üzere ilgili belediye, şirket veya kişiye elektrik teminini durdurabilirler.

Hangi
Koşullarda
Elektrik
Akımı
Verilmeye-
bilir

46. İşletmeler, bir bina veya yerdeki elektrik hatları, teçhizatı ve aparatlarının iyi bir düzen içinde ve durumda olduklarından ve işletmelerin veya başka kişilerin enerji kullanmalarını zararlı biçimde etkilemediğinden makul olarak tatmin olmadıkça, herhangi bir bina veya yere enerji temin etmeye zorlanamazlar.

Ödeme
Teminatı

47. (1) İşletmeler herhangi bir bina veya yeri şebekeye bağlamakla ilgili gerekli işleri yapmadan önce veya bir bina veya yere enerji temin ettikten sonra herhangi bir zaman, bina veya yerin mal sahibi veya işgalcisine verecekleri yazılı bir ihbarla, ihbarın yapıldığı tarihten sonraki yedi gün içinde, elektrik temininden dolayı borcu olacak tüm paraların ödeneceğine dair kendilerine teminat vermesini isteyebilir (mal sahibi veya işgalci halen böyle bir teminat vermemişse veya verilen teminat geçersiz veya yetersiz olmuşsa) ve böyle bir mal sahibi veya işgalcinin ihbarname şartlarına uymakta kusur işlemesi halinde, işletmeler uygun görülürse, kusur devam ettiği sürece, bina veya yere enerji vermeyi reddedebilirler.

- (2) İşletmeler, bu madde uyarınca teminat olarak kendilerine yatırılan tüm paralar için saptanacak oranda faiz öderler.

Elektrik
Kiralari
Ücretleri
v.s.'nin
İstirdadı

48. (1) İşletmelerin elektrik verdiği veya işletmelerin doğrudan veya işletmelerce anlaşarak üçüncü tarafın veya herhangi bir nitelikteki aparat temin ettiği belediye, şirket veya kişiler, verilen veya temin edilen şeylerle ilgili olarak işletmelere borçları olan kira, ücret veya öteki paraları veya yukarıda söz konusu, sayaç, cihaz, tel veya aparatın alınması veya kiralanması için işletmelerce verilen krediler veya sağlanan mali kolaylıklarla ilgili olarak işletmelere vereceği olan paralarla ilgili kişinin

bina veya yerinden elektriği kesmek için yasal olarak yapılan herhangi bir masraf veya servis hatlarını ana dağıtım şebekesine bağlamak için borç olan ücretler veya enerji teminine ilişkin borç olan başka herhangi bir miktarı, işletmelere ödemezse işletmeler borç miktarını hukuk davası yolu ile istirdat edebilirler.

- (2) Bir belediye, şirket veya kişi işletmelere borcu olan ve ödemesi gereken herhangi bir kira veya parayı ödemezse, işletmeler bu alacakları yargı yetkisi olan herhangi bir Mahkemeye başvurarak istirdat edebilirler ve işletmelerin bu Yasa uyarınca olan başvuracağı çıkar yol, ilgili kira veya parayı istirdat için sahip oldukları öteki çıkar yollara ektir.

Sayaçları Başkalarına Kiralamak İçin İşletmelere Yetki

49. İşletmeler, temin ettikleri elektriğin ücretini saptamak için belirli bir para karşılığında ve sayaç ile teçhizatın salimen işletmelere iadesini sağlamaya ilişkin kiracı ile işletmeler arasında anlaşmaya varılacak veya anlaşmazlık halinde Bakanlar Kurulunca kararlaştırılacak kayıt ve şartlara bağlı olarak, sayaç ve beraberindeki teçhizatı, mal sahiplerine kiralayabilir; kira karşılığı olan para işletmelerce hukuk davası yolu ile istirdat edilebilir.

İşletmelerin Sayaç Takabilmesi

50. İşletmeler, gerek tüketiciye temin edilen enerji miktarını gerek enerjinin temin edildiği saat miktarını veya tüketicinin aldığı azami elektrik gücünü veya enerji teminine ilişkin başka herhangi bir miktarı veya süreyi saptamak amacıyla istedikleri herhangi bir sayaç veya aparatı tüketicinin bina veya yerine takabilirler. Ancak sayaç veya aparat, Plânlama ve İnşaat Dairesi Müdürlüğünce onaylanacak bir yapı ve modelde olmalı ve yerine Müdürce onaylanacak bir şekilde takılmalı ve servis hatlarına bağlanmalı, işletmeler tarafından temin edilmeli ve bakım masrafları da tamamen onlar tarafından karşılanmalı ve anlaşma ile olmadıkça, işletmelerin ana şebekesi ile tüketicinin giriş terminal hatları arasındaki yerden başka bir yere yerleştirilmemelidir.

İşletmelerin Yönetmelik Yapma Yetkisi

51. İşletmeler, temin ettikleri elektrik enerjisini tüketen kişilerin yerine getirmeleri için Bakanlar Kurulunun yazılı onayı ile yönetmelik yapabilirler.

İşletmelerin Denemelerde Temsil Edilmesi ve Müfettiş Raporuna İtiraz Hakkı

52. (1) İşletmeler, kendilerine ait herhangi bir ana hat veya servis hattının Müfettişçe her testinde veya cihazın test veya kontrolünde, uygun görürlerse, bir memur veya temsilci tarafından temsil edilebilirler, ancak o memur veya temsilci test veya kontrole müdahale edemez. Yukarıda anılan şekildeki bir testten önce işletmeler, test nedeniyle herhangi bir hatçı, işçi veya başka kişinin hayatının tehlikeye girmesi ihtimali bulunmadığına dair Müfettişe yazılı bir teminat vermelidirler.

- (2) İşletmeler veya herhangi bir makam veya kişi, Müfettiş raporundan memnun kalmazlarsa, rapora karşı Bakanlar Kuruluna itiraz edebilirler. İtiraz halinde Bakanlar Kurulu soruşturma yaparak itiraz konusunu karara bağlar.

Ücret

53. İşletmeler anlaşma ile olması dışında, tüketicilere temin ettikleri

Yükleme Yöntemi	enerji için gerek temin edilen enerjinin gerçek miktarı için gerek her belirli süre içinde istenilen azami elektrik gücü için veya her ikisini birleştirme yolu ile veya ilgili zamanda Bakanlar Kurulunca onaylanacak başka herhangi bir yöntemle ücret yükleyebilirler.
Azami Ücretler	<p>54. İşletmelerin ürettikleri enerji için yükleyecekleri ücretler, Emirnamede belirlenen ücretleri veya Bakanlar Kurulunca onaylanan bir ücret yükleme yöntemi halinde, Bakanlar Kurulunun yöntemi onaylarken kararlaştırdığı ücreti aşamaz.</p> <p>Ancak, işletmeler, Emirnamede belirlenecek bir sürenin sona ermesinden sonra herhangi bir zaman, Emirnamede belirlenen veya Bakanlar Kurulunca onaylanan ücretler veya ücret yükleme yöntemlerinin değiştirilmesi gerektiği yolunda Bakanlar Kuruluna başvurabilirler ve Bakanlar Kurulu yapmayı uygun göreceği soruşturmayı yaptıktan sonra, ücretlerle, ücret yükleme yöntemlerini değiştiren veya onların yerine başka ücretler veya ücret yükleme yöntemleri koyan Emirname çıkarabilir ve bu şekilde değiştirilen veya konulan ücretlerle ücret yükleme yöntemleri, esas Emirnamede belirlenmiş gibi Emirnamede sözü edilen tarihte ve daha sonra geçerli olmaya başlarlar.</p> <p>Ancak, zamanında yürürlükte olan ücretlerle ücret yükleme yöntemleri, Emirnamede belirtilen herhangi bir sürenin veya her sürenin sona ermesinden sonraki herhangi bir zaman aynı şekilde değiştirilebilirler.</p>
Anlaşma ile Başka Ücretler	55. Emirname ile bu Yasa Kurallarına ve tüketicinin yukarıda söz konusu yöntemlerinden başka biri uyarınca kendisine ücret yükletilmesini isteme hakkına bağlı kalınması koşuluyla, işletmeler, enerji için yükletilecek ücret ve ücretlerin saptanacağı şekil konusunda tüketici ile anlaşma yapabilirler ve ona göre ücret yükleyebilirler.
Sokak Lambalarına Verilen Elektrik Ücreti	56. Belediyenin kendisi işletme olmadığı durumlarda, sokak lambalarına sağlanan tüm enerji için işletmelerce yükletilecek ve işletmelere ödenecek ücret ve bu ücretlerin saptanma şekli Emirnamede belirlenmemişse, bu şeklin saptanması ve işletmelerin dağıtım şebekesinden herhangi bir elektrik hattı çekilmesi bedelinin belirli bir kısmı, Belediye ile işletmeler arasında yapılacak anlaşma ile karara bağlanır ve anlaşmazlık halinde hakem kararı ile halledilir; hakem kararı verilirken meselenin koşulları ile bu amaçla başka ana dağıtım şebekesi kurulup kurulmayacağı ile dağıtım ve ilçedeki normal tüketicilere yükletilen ücretler de dikkate alınır.
Azami Enerji Gücü	57. Herhangi bir tüketicinin almaya hakkı olacağı azami enerji gücü, ihtiyacını karşılayacak miktarda olmalı ve bina veya yerinin makul olarak tüketilebileceği tahmin edilen azami miktardan fazla olmamalıdır:

Ancak tüketici, aylık olarak kullanacağı enerji miktarı ve işletmecilerden kendine herhangi belirli bir miktarda azami enerji gücü etmelerini istemişse, işletmelere makul bir süre önce tebligatta bulunması dışında, o azami miktarı değiştirme hakkına sahip olmayacağı ve işletmelerin tüketicinin bina veya yerine enerji temin eden servis hatları veya değişiklik sonucu o bina veya yer üzerindeki herhangi bir tesis veya aparat ile ilgili olarak yaptıkları makul masrafların kendisi tarafından işletmelere ödeneceği ve hukuk davası yolu ile borç şeklinde istirdat edebileceğine dair bir taahhütname verir.

Sayacın Doğru Olup Olmadığı Konusundaki Anlaşmazlıklar Müfettişin Halletmesi	58. Tüketici ile işletmeler arasında, temin edilen elektriğin bedelini saptayan sayacın o bedeli doğru olarak kaydetmek için çalışır durumda olup olmadığı veya sayacın herhangi bir durumdaki bedeli doğru olarak kaydedip kaydetmediği konusunda bir anlaşmazlık çıkarsa, o anlaşmazlık, taraflardan birinin başvurusu ve saptanacak harcın ödenmesi üzerine bir müfettişçe karara bağlanır. Deneme sonucu ortaya çıkan hatalar, saptanmış sınırlar içinde işe deneme masrafları ile denemeye ilişkin masrafları tüketici öder; aksi halde ise işletmeler öder. Yukarıda sözü edilenlere bağlı kalınması koşuluyla, hile yapılmadığı durumlarda sayaç kayıtları temin edilen elektrik bedeli için kesin delil teşkil eder.
Gerilim Değişikliği ile İlgili Anlaşmazlıklar	59. Tüketici ile işletmeler arasında, tüketicinin yeri veya binasındaki gerilim veya gerilim değişmesi konusunda bir anlaşmazlık çıkarsa, o anlaşmazlık taraflardan birinin başvurusu ve saptanacak harcın ödenmesi üzerine bir Müfettişçe karara bağlanır. Müfettiş, gerilim değişikliğini saptanmış sınırlar içinde bulursa, kontrol masraflarını tüketici öder, aksi halde ise işletmeler öder ve işletmeler tüzüklere uymaları için derhal önlem alırlar ve Müfettişin bu konuda işletmelere tebligatta bulunduğu vakitten yirmi dört saate kadar işletmeler gerekli önlemleri almazlarsa, o kusurun devam ettiği her gün beş yüz mile kadar para cezasına çarptırılırlar.
Tüketicinin Ek Sayaç Takabilmesi	60. (1) Tüketici, kendisine temin edilen ve işletmelerin sayacı ile kaydedilen elektriğin bedelini kontrol amacıyla bina veya yerine ek elektrik sayacı takmak hakkına sahiptir; Ancak, tüketici ek sayacı takmadan önce, ek sayacı enerji verilen cereyan devresine bağlama veya ondan kesme tasarısı ile ilgili olarak işletmelere en az kesme tasarısı ile ilgili olarak işletmelere en az yirmi dört saat önce yazılı tebligatta bulunmalıdır. (2) Tüketicinin bu şekilde takacağı sayaçlar saptanacak yapı ve modelde olmalı ve saptanacak biçimde takılmalı ve servis hatlarına bağlanmalı, bakım masrafları tamamen tüketici tarafından karşılanmalı ve anlaşma yolu ile olması dışında işletmelerin şebekesi ile tüketicinin hattının giriş terminali arasında ve işletmelerin taktığı herhangi bir sayaçtan sonraki bir yere takılmalıdır. (3) Tüketicinin bu şekilde taktığı sayaçlar takılmadan önce kontrol edilmek, test edilmek ve onaylanmak için işletmecilere verilmelidir. (4) İşletmeler, kontrol ve teste karşılık tüketiciden makul bir ücret alma hakkına sahiptirler ve işletmeler isterlerse, sayaçları mühürleri ile mühürleyebilirler ve bu mühür sadece işletmelerce bozulabilir. (5) İşletmeler, sayaçların tamam ve çalışır durumda olduklarından ve elektrik temini veya ölçülmesini zararlı şekilde etkilemediklerinden tahmin edilmediğinden makul şekilde tatmin olmadıkça, sayaçları onaylamak zorunda değildirler. (6) Bu gibi herhangi bir sayacın takılması, bağlanması, yerleştirilmesi, sökülmesi veya hattan kesilmesine ilişkin işler, makul bir ücrete karşılık ve 25'inci madde kuralları

uyarınca sadece işletmeler tarafından yapılır.

- (7) Bu maddeye aykırı olarak sayaç takan veya bulunduran her tüketici, her suç için beş Kıbrıs Lirasına kadar para cezasına çarptırılır ve işletmelerin sahip olduğu başka herhangi bir başvurulacak çareye zarar gelmeksizin, kusurun devam ettiği her gün için işletmelere bir Kıbrıs Lirasına kadar ceza öder; ve bu madde kurallarına aykırı olarak takılan, yerleştirilen veya bağlanan böyle bir sayaç, elektrik bedeli veya miktarı için delil olarak kabul edilmez.

Bakiyenin Ödenmesi	61. İşletmelerce temin edilen elektriğin tüketicisi, borcu olan elektrik ücretleri veya sayaç kirasını ödemediğinden kendisine elektrik temin edilen bina veya yeri terk etmesi halinde, işletmeler, yeni kiracı elektrik enerjisi tüketmeden önce sayacı okumaları için işletmelere ihbarda bulunmadıkça, önceki kiracının ödemediği ve bakiye kalan herhangi bir meblağı yeni kiracıdan istirdat etme hakkına sahiptirler.
Elektriği Kesmek Veya Sokak Lambalarını Söndürmek Kastıyla İşlere Zarar Vermek	62. Her kim yasa dışı olarak ve kötü niyetle, temin edilen elektriği kesmek kastıyla herhangi bir elektrik hattını keser veya zarara uğratırsa veya elektrik işlerine zarar verirse veya başka şekilde elektrik teminine kötü niyetle müdahale eder veya başkasını müdahale etmeye tahrik ederse, üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılır ve her kim kötü niyetle herhangi bir sokak lambasını söndürürse altı aya kadar hapis veya on Kıbrıs Lirasına kadar para cezasına çarptırılır; ancak; bu maddenin içerdiği hiçbir kural, bu Yasanın veya Ceza Yasasının başka kuralları uyarınca cezalandırılan suçlar için yargı işlemi başlatılmasından muaf tutmaz. Ancak, hiçbir kimse aynı suçtan dolayı iki kez cezalandırılmaz.
Elektrik Enerjisi Çalmak	63. Her kim kötü niyetle veya hile yolu ile elektrik enerjisi çalar, zayi olmasına veya başka yere çevrilmesine sebep olur veya tüketir veya kullanırsa, hırsızlıktan suçlu olur ve ona göre cezalandırılır ve böyle bir hırsızlık için yapay araçlar bulunması, tüketicinin kötü niyetle veya hile yolu ile hırsızlığı için aksi ispat edilmedikçe, yeterli delil sayılır.
Hat, Sayaç v.s'ye Zarar Vermenin Cezası	64. Her kim, işletmecilere ait herhangi bir hat, sayaç veya teçhizatı kasten, hile yolu ile veya suç teşkil eden bir ihmalle zarara uğrattır veya uğramasına sebep olursa veya sayacın içerdekilerini değiştirirse veya sayacı, tedarik edilen elektrik miktarını gerekli şekilde kaybetmekten men ederse veya işletmelerin elektrik enerjisini hile yolu ile çalar, tüketir, veya kullanırsa (işletmelerin korunması veya suçlunun cezalandırılması için başka herhangi bir hakka veya başvurulacak yola hâlel gelmeksizin) bu gibi her suç için işletmelere beş Kıbrıs Lirasına kadar ceza öder ve işletmeciler bu cezaya ek olarak, uğradıkları veya Mahkemece takdir edilen zarar miktarını da istirdat edebilirler. İşletmeciler ayrıca, herhangi bir kişinin kendilerine ait elektrik hattı, sayaç veya teçhizatı kasten veya hile yolu ile zarara uğrattığı veya uğramasına sebep olduğu veya sayacın içeriğini değiştirdiği veya sayacı, tedarik edilen elektrik miktarını gerekli şekilde kaydetmekten men ettiği durumlarda, zarara uğrayan hat, sayaç veya teçhizat tamir edilene kadar, daha önce mevcut olan herhangi bir mukaveleye bakılmaksızın, böyle bir suç işleyen kişiye elektrik vermeyi durdurabilir ve bu gibi değişiklik veya engellemeyi yapmak veya işletmecilere ait elektriği çalmak, tüketmek veya kullanmak için sayacın tüketicinin muhafaza veya kontrolünde bulunduğu bir sırada, yapay araçlar bulunması, duruma göre, bu değişiklik, men, çalma veya tüketmenin, sayacı kullanan tüketici

tarafından hile yolu ile bilerek ve kasten yapıldığına dair, aksi ispat edilmedikçe, yeterli delil sayılır.

İşletmelerin
Elektriğini
Hile Yolu İle
Kullanmanın
Cezası

65. Her kim, işletmelerin rızası olmadan, işletmelere ait herhangi bir elektrik hattına bağlanmak için elektrik hattı çeker veya çekilmesine sebep olursa veya işletmelere ait sayaçlara hile yolu ile müdahale ederse veya işletmecilerin tedarik ettiği elektrik enerjisi sayaçla kaydedilmediği durumlarda, işletmelerin tedarik ettiği enerjiyi ödemek için mukavele yaptığı miktardan daha fazla miktarlarda ve farklı bir şekilde kullanırsa veya bu elektriği başka şekilde uygunsuz olarak kullanırsa veya işletmelerin kendisine tedarik ettiği elektriğin herhangi bir kısmını başkalarına verirse, başka herhangi bir Yasa uyarınca çarptırılabilceği herhangi bir cezaya ek olarak bu gibi her suç için beş Kıbrıs Lirasına kadar ceza ve ayrıca rıza olmadan çekilen elektrik hattının o şekilde kaldığı veya fazla olarak elektrik alınmasına devam edildiği veya başkalarına elektrik verildiği her gün için işletmelere iki Kıbrıs Lirasına kadar ceza öder ve daha önce bir mukavele yapılmış olup olmadığına bakılmaksızın işletmeler bu şekilde suç işleyen kişinin evi, binası veya yerinden elektriği kesebilirler.

Elektrik
Hatlarına
Kazaen
Yapılan
Zararın
Tazmini

66. İşletmelere ait veya onların kontrolünde bulunan elektrik hattı, lambası veya başka tesis ve işleri dikkatsizlikle veya kazaen kıran veya zarara uğratan herkes, zarar miktarını işletmelere öder; zarar miktarı gerekli yargı yetkisine sahip Mahkemede dava yolu ile istirdat edilebilir.

Müfettişin
Görevleri

67. Müfettişin görevleri şunlardır:-

- (a) Elektrik işlerinin yapılmasını, elektrik hatlarının döşenmesini ve planların uygulanmasını denetlemek ve yapılan işlerin bu yasa veya onun uyarınca yapılan Tüzük kurallarına uygun olup olmadıklarını saptamak ve uygun olmadıklarını sağlamak için işleri tamamlandıktan sonra denemek ve denetlemek;
- (b) Bakanlar Kurulunun istemesi halinde, kamu güvenliğini etkileyen kazaların nedenleri için soruşturma yapmak;
- (c) İşletmelerin veya bir tüketicinin istemesi halinde tedarik edilen elektriğin bedelini saptamak için kullanılan sayaçları incelemek ve test etmek; ve sayacın doğruluğu konusunda işletmecilerle tüketici arasında çıkabilecek anlaşmazlıkları halletmek;
- (d) Herhangi bir tüketicinin istemesi halinde ve istediği zaman tüketicinin hattındaki giriş terminalinde bulunan gerilim değişikliğini denemek veya işletmecilerin Emirname ve onun uyarınca yapılan yönetmeliklere uyup uymadıklarını saptamak amacıyla tüketicinin bina veya yerindeki işletmelere ait servis hatları, aparat ve işlerde gerekli olabilecek başka deneme ve denetlemeleri yapmak.

Girme Hakkı

68. Bakanlar Kurulunca atanan Müfettişler, Emirname veya onun uyarınca yapılan yönetmelikler kurallarına uyulup uyulmadığını saptamak amacıyla işletmelerin bina ve yerlerine tüm makul saatlerde girme hakkına sahiptirler; Müfettişler ayrıca sayaçlar veya başka teçhizatın doğruluğunu denemek için kullanılan tüm standart aletleri de kullanma hakkına sahiptirler.

Müstahdemler Tam Ehliyetli Olmalı

69. (1) İşletmeler, tehlike arz eden işlerde, saptanmış ehliyeti haiz olmayan mühendis, ustabaşı veya kablo döşeyicisi istihdam edemezler:

Ancak, işletmeler tehlike arz eden işlerde, ehliyetli mühendis, ustabaşı veya kablo döşeyicisi dışındaki herhangi bir kişiyi istihdam etmeyi gerekli görürlerse, ehliyetsiz müstahdemlerin devamlı olarak ehliyetli bir müstahdemnin gözetim ve denetimi altında olmalarını temin etmek ve tüm makul koşullar altında müstahdemlerinin güvenliğini sağlayacak önlemleri almakla görevlidirler.

(2) İşletmeler, doğrudan istihdam etmedikleri herhangi bir kişiye, normal olarak kendi kontrollerinde bulunan herhangi bir tesisi çalıştırmasına veya ona müdahale etmesine hiçbir şekilde yetki vermezler. İşletmeler bu maddeye uymakta kusur işlerlerse, her kusur için yirmi beş Kıbrıs Lirasına kadar para cezasına çarptırılırlar.

Tahkim

70. Herhangi bir Emirname kurallarının anlam veya etkisi konusunda Bakanlar Kurulu ile işletmeler arasında çıkan her anlaşmazlık, ayrılık veya sorun hakem heyetine havale edilir, Hakem Heyeti, anlaşmazlıktaki iki tarafın her birinin atadığı birer hakemden ve o iki hakemin anlaşarak gösterecekleri üçüncü bir hakemden oluşur; iki hakemin anlaşmaması halinde Bakanlar Kurulunun imzasıyla tarafsız bir kişi atanır.

Ancak, Bakanlar Kurulu veya işletmeler yazılı olarak isterse, üçüncü hakem, normal olarak Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ikamet etmeyen bir kişi olur ve yine ancak Bakanlar Kurulu ile işletmeler arasında teknik bir konuda herhangi bir anlaşmazlık, ayrılık veya sorun çıkarsa ve karşılıklı anlaşma yoluyla halledilemezse, işletmelerin müracaatı üzerine konu, Bakanlar Kurulunca gösterilen ve ücreti işletmelerce ödenen bir danışman mühendise havale edilir.

Şirketler v..s. Tarafından Mukavele ile Yürütülmekte Olan Mevcut İşletmelerin Korunması

71. (1) Herhangi bir şirket veya kişi, üçüncü bir tarafla yaptığı bir mukavele veya anlaşma uyarınca veya onların birine dayanarak, bu Yasa yürürlüğe girdiği tarihte enerji üretimi, iletimi, dönüşümü, dağıtımını, satışı veya tedariki ile meşgul olursa Bakanlar Kurulu, böyle bir şirket veya kişinin, bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten bir aya kadar Bakanlar Kuruluna yazılı olarak müracaat etmesi halinde, o şirket veya kişiye 4'üncü madde uyarınca bir emirname verir.

(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkraya binaen verilen herhangi bir Emirname:-

(a) İlgili olduğu işletmeleri bu Yasa veya onun uyarınca yapılan Tüzüğün o işletmelerin mukavele veya anlaşmalarındaki kayıt ve şartlara ters düşen kurallarından muaf tutar; ancak, o işletmelerin tesis ve işlerinin ilgili mukavele veya anlaşma uyarınca tasarlandıkları amaçların başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi için emniyetsiz veya tehlikeli veya yapısal veya mekanik açıdan hatalı veya uygunsuz olmamalarını sağlamak amacıyla Bakanlar Kurulunun bu Yasa veya onun uyarınca yapılan Tüzüklerin, ilgili işletmelerin yerine getirmesini gerekli gördüğü kurallarından muaf tutmaz; ve

(b) yukarıdaki (a) bendinde sözü edilen muafiyetlere ek olarak, ilgili işletmeleri bu yasa veya onun uyarınca yapılan Tüzüklerin belirli kurallarından Emirnamede saptanacak bir süre için de ayrıca muaf tutabilir; ve

(c) ilgili mukavele veya anlaşma uyarınca tesis veya işlerin tasarlandığı amaçların başarılı olarak gerçekleştirilmesi için işletmelerin tesis veya işlerinin emniyetsiz veya tehlikeli veya yapısal veya mekanik açıdan hatalı veya uygunsuz olmamalarını sağlamak için gerekli olabilecek kadar dışında, Emirnamenin ilgili olduğu işletmelerin mukavele veya anlaşmalarının kayıt ve şartlarına ters düşen 7'nci maddedeki sınırlandırma veya kuraldan herhangi birini içeremez.

(3) Bu madde kurallarına bağlı kalınması koşuluyla, Bakanlar Kurulu (1)'inci fıkra kurallarına binaen verilen herhangi bir Emirnamenin içerdiği muafiyetlerin herhangi birini zaman zaman değiştirebilir, kaldırabilir veya onlara ilave yapabilir.

Belediye,
Şirket ve
Başkaları
Tarafından
Mukavele-
den Başka
Şekilde
Çalıştırılan
Mevcut
İşletmeleri
Koruma

72. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte enerji üretimi, iletimi, dönüşümü, dağıtımı, satışı veya temini ile uğraşan herhangi bir Belediye veya 71'inci madde kurallarının uygulandığı şirket veya kişiler dışındaki bir şirket veya kişi bu Yasanın Yürürlüğe girdiği tarihten bir aya kadar 4'üncü madde uyarınca bir Emirname çıkarması için Bakanlar Kuruluna müracaat ederse, Bakanlar Kurulu 4'üncü madde uyarınca bu gibi Belediye, şirket veya kişi için bir Emirname çıkarırken o belediye, şirket veya kişiyi Emirnamede belirlenecek süre için bu yasa veya onun uyarınca yapılacak Tüzüklerin herhangi bir kuralından veya tüm kurallarından muaf tutabilir.

Geçici
Madde
Kuruma
geçmişte
ödenen mal
ve hizmet
bedellerinin
yasal olarak
tahsil edildiği
66/1993

(1) Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce Bakanlar Kurulunun 4.2.1975 tarih ve 6216 sayılı kararı ile oluşturulmuş olan Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunun veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Elektrik Kurumunun yukarıda anılan karar çerçevesinde sahip olduğu yetkilere istinaden uygulamaya koyduğu mal ve hizmet bedelleri tariflerine göre yapmış olduğu değerlendirmeler, talepler veya tahsilât, doğru ve yasal yetkileri içinde yapılmış veya tahsil edilmiş sayılır ve hiçbir kimse ödemiş olduğu veya ödemesi talep edilen mal ve hizmet bedellerinin iadesi talebinde bulunamaz.